

Detaljplan för Skyffeln 2, Lidköpings kommun Granskningsutlåtande

Hur samråd och granskningen bedrivits

Kommunstyrelsen beslutade att godkänna detaljplanen för samråd den 31 maj 2023. Samrådstiden varade mellan den 9 juni och den 17 september 2023. Ett samrådsmöte hölls med sakägare och berörda den 11 september 2023. Under samrådstiden kom sex stycken yttranden in, varav SGI, Statens geotekniska institut inte hade några synpunkter på planförslaget.

Efter samrådet har planhandlingarna reviderats och kompletterats i enlighet med inkomna yttranden.

Granskning av detaljplanen skedde mellan den 7 och den 28 december 2023. Under granskningstiden inkom fem yttranden, varav SGI, Lantmäteriet och Länsstyrelsen inte hade några synpunkter på planförslaget.

Information om samråd och granskning har skickats till Länsstyrelsen, Lantmäteriet, sakägare och berörda. Information har också sänts till berörda kommunala nämnder, förvaltningar och bolag. Planhandlingarna har varit tillgängliga på kommunens webbplats och i stadshuset på Skaragatan 8.

Eftersom planförslaget har tagits fram enligt ett standardförfarande (Plan- och bygglagen 2010:900 efter den 1 januari 2015) har yttrandena från samråds- och granskningstiden sammanställts i ett gemensamt granskningsutlåtande som tillförts planhandlingen.

Inkomna yttranden

Nedan redovisas en sammanställning av samtliga yttranden. De som inte återges i sin helhet finns bilagda enligt littera. Sektor samhälles kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje yttrande.

Myndigheter och statliga verk

Länsstyrelsen

Samråd 2023-09-14

Bil. 1

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900). Kommunen behöver bearbeta fråga som berör översvämning till följd av skyfall. Vid behov ska lämpliga åtgärder säkerställas i planförslaget.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör översvämning till följd av skyfall måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande av en detaljplan enligt förslaget inte kommer att prövas.

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder redovisar Länsstyrelsens synpunkter vilka ska uppfyllas för att det antagna planförslaget inte ska riskera överprövning. Råd och synpunkter handlar om anvisningar för att planförslaget ska uppfylla lagstiftningens krav.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

Översvämning i samband med skyfall

Kommunen redovisar en tidigare utförd skyfallskartering som visar att planområdet inte omfattar någon lågpunkt idag men att vattensamlingar kan ske på gator med besvärad framkomlighet som följd. Framkomlighet till bostäder i händelse av översvämning är en viktig del av lämplighetsprövningen, därav bedömer Länsstyrelsen att kommunen behöver utveckla hur framkomligheten säkerställs. Notera att frågan inte är avgränsad till räddningstjänstens insatsmöjligheter utan avser att boende ska ha möjlighet att ta sig till och från byggnaden även vid skyfall.

Vidare konstaterar Länsstyrelsen att planen möjliggör ett underjordiskt garage. Kommunen behöver beskriva hur ett skyfall påverkar ett sådant garage. Om kommunen identifierar åtgärder som är nödvändiga för att göra bebyggelsen (inklusive garage) lämplig, behöver kommunen beskriva hur dessa säkerställs.

Kommentar: Enligt utförd skyfallskartering framgår ingen risk för större vattensamlingar inom planområdet i samband med ett klimatkompenserat 100 års regn. Inom plan- och kringområdet lutar marken svagt åt nordost vilket medför att vattnet rinner mot Esplanaden och vidare mot korsningen Esplanaden/Förstadsvägen. En vattensamling på Esplanaden och Lunnelidsvägen kan uppgå till 0,3 meter. Detta bedöms kunna innebära besvärlig framkomlighet men anses inte ha betydande påverkan på kommunikationer och transport eller utgöra risk för stora materiella skador eller för människors hälsa och säkerhet.

Efter samrådet har planens avgränsning utökats till att även omfatta gatumarken längs planområdet, Esplanaden. Den omgestaltning som planeras längs hela Esplanadens sträckning tillsammans med planerade åtgärder inom Skyffeln 2 bedöms skapa mer gynnsamma förhållanden och bättre förutsättningar för att hantera dagvatten och skyfall inom området.

Det underjordiska garagets exakta utformning med höjdsättning av ramp från gata med mera styrs inte av detaljplanen utan projekteras i samband med genomförandet av detaljplanen. Kommunens ansvar omfattar hantering och omhändertagande av dagvatten inom gatumarken medan exploatörens ansvar ligger i projekteringen av nedfarten så att dagvatten inte rinner ner i parkeringsgaraget. I byggskedets tekniska samråd bevakas och samordnas kommunens och exploatörens respektive ansvar.

Sektor samhällens bedömning är därmed att tillgänglighet och framkomlighet för boende är betryggande ur ett skyfalls-översvämningsspektiv. Samt bedöms nödvändiga åtgärder som säkerställer lämplig bebyggelse vara identifierade.

Planbeskrivningen har kompletterats med text under rubrikerna 4.6.2 Risk för översvämning, 4.9.2 Esplanaden, 6.1.4 Omgestaltning av Esplanaden samt 6.4.3 Översvämning.

Granskning 2023-12-21

Bil. 2

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att planförslaget kan accepteras och därför inte kommer att prövas av Länsstyrelsen om det antas.

Motiv för bedömningen

Länsstyrelsen befarar inte att:

- Riksintresse kommer att skadas påtagligt
- Mellankommunal samordning blir olämplig
- Miljökvalitetsnormer (MKN) inte följs
- Strandskydd upphävs i strid med gällande bestämmelser
- Bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion

Synpunkter på granskningshandlingen

Kommunen har beaktat våra synpunkter avseende översvämningssrisk som lämnades i vårt samrådsyttrande.

Lantmäteriet

Samråd 2023-08-31

Bil. 3

Delar av planen som bör förbättras

Genomförandetiden bör i anges i antal år i stället för i antal månader.

Kommentar: Plankartan har justerats enligt ovan.

Kontrollera fastighetsgränser av vikt för planläggningen med 0,025 meters lägesosäkerhet.

Kommentar: Fastighetsgränser är kontrollerade och kvalitetssäkrade av kommunens enhet för detaljmätning och kartor. Yttrandet medför ingen justering av planhandlingen.

Delar av planen som skulle kunna förbättras
Byggnadshöjd bör helst inte användas.

Kommentar: I planhandlingen används byggnadshöjd som komplement till nockhöjd och våningsantal för att det ska bli tydligt. En illustrationsskiss finns dessutom i planhandlingen som tydliggör höjdbegreppen. Yttrandet medför ingen ändring av planhandlingen.

Granskning 2023-12-20

Lantmäteriet har inget att erinra mot planförslagets
granskningshandlingar.

Statens geotekniska institut SGI

Samråd 2023-09-18

SGI har ingen erinran mot planförslaget.

Bil. 4

Granskning 2023-12-14

SGI har ingen erinran mot planförslaget.

Sakägare, enligt fastighetförteckningen

Nedanstående två stycken sakägare enligt fastighetsförteckningen samt en övrig granne har till stor del kommit in med samma eller liknande synpunkter på detaljplaneförslaget och dess genomförande. Synpunkterna bemöts därför i en gemensam sammanställning utifrån olika rubricerade intresseområden med början på sidan 8 nedan.

Sakägare 1

Samråd 2023-09-12

Skrivelsen återges i sin helhet:

Hej

Tack för att Ni bjöd in till mötet igår.

Ni var väldigt förteguna och tysta och pratade verkligen INTE om känsliga frågor. Mycket RÄTT och VIKTIG information saknades!

Ni lyckades bara prata vackert grönytor och boendemiljö, med fina ord, precis som om DET var det viktigaste. Och om vilka regler och lagar som ska följas. Vilket jag inte tycker stämmer ett skit.

De har varit en konstig handlingsplan för mig som granne, att inte kunna få värdefull fakta och Rätt uppgifter. Det har varit ljug och tystnad från Projektlagets sida under hela "bygge/rivningstiden".

INTE ETT LJUD OM 4 VÅNINGSHUS NÅGONSIN!! Och inga balkonger!! Absolut INGEN information!! Vi har sett planer på 2 1/2, max. Och nu, en grönyta med uteplats, mot vår tomt, utan vi har sett parkeringsplatser. Och att marken skulle vara avsedd för bebyggelse. Ge mig GÄRNA det utdraget. Aldrig har det varit tal om att vi grannar har fått bygga så högt. Men Nu helt plötsligt. Jag vill se ALLT stadgar, gamla beslut, kartor. INTE det ni givit ut i kompetien. Jag är läskunnig!

Och HUR kan man ens få tillstånd att gräva garage på förorenad mark?? Påla eller inte pålat?? Jag vill ha bullermätning/ omgivningsbuller/vibrationsmätning, och korrekta sådana. Vi hade en mätare på fastigheten, men vad hjälper det när vi står på en mark som ni förmodligen strategiskt nog ställt på "rätt" ställe för era mätningar. Vårt hus knakar och har fått ändrad karaktär, men ni kan påvisa att "inget hänt" för mätningarna var för svaga???. Fler grannar vittnar om detta. Skärpning! Gör Om och Gör Rätt!! Och detta enbart vid Rivningen!!

Jag vill veta vad som händer med dagvattnet, hur det rinner under oss och INTE förorenas av bygget. Lidköpings vatten är en känslig fråga. Jag vill ha fram ALLA mätningar från "Förorenad mark från OK/pizzerians mark. Var? När? Och hur mycket? Och jag vill ha 23st. nya mätningar till, på tomten, överallt, jag litar INTE på att det är mätt på rätt ställen. Inte en chans att det inte finns minsta förorening efter olja och bensin.

Slutligen vill jag se en MYCKET detaljerad undersökning med en långsiktig plan av er geologiska tekniska undersökning. Och hur den ter sig framöver. Med "bevis". Vi vet att Lidköping står på morän, kvicksand mm. och HUR detta kommer att påverka oss grannar, ev. bygget, kommande trafik, nybyggnationen av Kv. Skäran m.m.

Jag vill ha alla uppgifter om radon, vibrationer, markvärden, vatten/avlopp, konsekvenstänk, och INTE i "regelverksform" att inte svaret: "det är så vi jobbar inom kommunen". UTAN RIKTIGA RÄTTA SANNA svar. Inte "köpta" och "handedda". Och sist med inte mist En KORREKT skiss på Dagsljusskissen. Alltså den stämmer ju inte ens med verkligheten. Tack för mig

Granskning 2023-12-28

Skrivelsen återges i sin helhet.

Vi har fortfarande synpunkter på det ev bygget. Hur har det ens kommit fram till att denna höjd på ev fastighet är tillåten. Innan var det en kiosk/pizza samt garage. Denna ev nya byggnad kommer skämma ut sig i villaområdet. Eftersom den inte kommer att pass in i miljön! Det är ju konstigt att det inte gick att bygga högre innan .. men när byggnaden revs, så försvann det servitutet?? Marken under är fortfarande den samma. Det betyder att marken alltså INTE avsedd för kommande ändamål. Och därmed INTE utgör ett positivt tillskott på marknaden. Vilka ska dessutom ha råd att bo där? Bara att ta Valkyrian och Vänerblick. Och se hur det går för dom!

Och det är INTE i enlighet med Kv. Skäran!! Kv. Skäran har precis kommit ut på entreprenad och har ju inte ens en spade i jorden. Så det finns inga befintliga byggnader med "karaktärsdrag" att hänvisa till! Det ev Huset kommer ju mitt i gatan. Så hur kan ni ens skriva att ni inte ser något olämpligt, och tar hänsyn till säkerheten!!

Och ingen tror på att marken är sanerad utan fortfarande förorenad. Vill vi verkligen ha ut detta i vårt grundvatten. Ta en sväng till med Länsstyrelsen!

Och underjordiskt garage?? Hur kan det ens bli möjligt? Var kommer ventilationen ta in friskluft? Och var blåses det ut?? Kommer vi grannar få ont av ljudet och lukten? Vi vet sen tidigare att byggherren/

entreprenören är inte så bra på att hålla sig till verklig fakta!! Så vad kommer Vi få för bevis att kontroller och undersökningar görs i den mån de ska!! Vi såg vid rivningen av tidigare lokalen att det inte gick enligt de planer som var sagt! Vi vill ha garantier!! På ALLT!!

Sakägare 2

Samråd 2023-09-17

Skrivelsen återges i sin helhet.

Angående byggnation Skyffeln 2

Vi har godkänt rivning på Skyffeln 2 och tyckt att passande nybyggnation vore lämpligt och trevligt. Det nämndes stadsradhus som byggnation i Detaljplan för Skyffeln 2, planbesked i ett sammanträdesprotokoll från Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott 2022-04-19. Vid samtal med olika arkitekter samt bygglovshandläggare anställda på kommunen vidhöll man att inga diskussioner kring flerbostadshus varit aktuellt.

Vi anser att byggnation på 4 plan med garage i källarplan är helt emot resterande byggnation i kvarteret Skyffeln. Byggnationen från och med 60 talet på detta område har endast tillåtits en plans hus med oinredd vind.

Har planerat solceller på huset, vad händer nu när stor del av hustaket åt öster hamnar i skugga, vad säger det om miljötänkandet? Vi rekommenderas att inte planera solceller på det tänkta viset av solcells företag. Framkom ord om att byggherren måste bygga flerbostadshus annars blir lönsamheten alldeles för dålig, är det utifrån sådan värdegrund som byggnationen ska konstrueras? Eller har vissa invånare i stan mindre värde och har ingen talan?

Dessutom måste ett garage under flerbostadshus upprättas, det kommer behövas utsug och fläktanordning i bilgaraget, var kommer utsläpp av dessa avgaser at ta vägen? Tas det hänsyn till hälsa och säkerhet för oss, var kommer den fläkten at placeras?

I samband med ev pålning vid garagebyggnation oroar vi oss även för vår bergvärmepump och kollektor rör ner till 28 meter.

När vi flyttade till Skyffeln 1 så fanns det ett garage med ett betongfundament med möjlighet at komma intill under bilen. Vi fick stänga igen hålet pga att yt/grundvattnet steg till 35 cm djup vid regn. Det har funnits en bäck i söderläge om vårt hus, vad händer med grundvattnet runt vårt hus och källare när man bygger stort garage under flerbostadshus med pålning i kvicklera på 5 -15 meters djup? Ser i NLT med datum 15 September-23 att Lidköping är en riktig småhusstad. Gäller det bara för människor närmare centrum? Köpte huset på Skyffeln 1 -91 pga av utsikten ända fram till centrum och Nicolai kyrkan. Även det fantastiska ljusinsläppet till vårt vardagsrum och balkong i öster med soluppgång var avgörande. Vardagsrum och balkong kommer nu att hamna i skugga under stor del av förmiddagen. Mister så mycket solvärme och det kommer bli ett väldigt mörkt rum Vi emotsätter oss i det kraftigaste till att flerbostadshus byggs på Skyffeln 2. Stadsradhus skulle däremot mycket väl kunna knyta an till villabebyggelsen i kvarteret Skyffeln och förhöja trivsel för alla som bott här länge och även nya boende.

Vänligen

Granskning 2023-12-29

Skrivelsen återges i sin helhet.

Emotsätter oss gällande detaljplan för Skyffelns 2:

Att det byggs flervåningshus där höjden på byggnaden skall bli 16,2 meter, 4 våningar. Radhus skulle vara det passande i Skyffelns område. Skyffelns 2 ingår plötsligt i kvarter Skäran och ej längre inom Skyffelns som är ett husområde som tillåtet nybyggnation med högst 1 plans hus med låg vind. Kräver även angående utluft från bilgaraget att det står: Skall utgå från hustaket ej ”görs oftast via hustak”.

Projektlaget har varit väldigt nonchalant ang Skyffelns 2. Man rubbade våra plattor mot tomtgräns, ej tillrättalagt. Staket och väv ser anskrämligt ut. När man som granne ber att det ska rättas till bryr sig ingen. Vi får bara stå ut med hur det ser ut. Snöröjning under all kritik, ej plogat en enda trottoar sedan de tog över tomten.

Ungdomar speciellt går trottoaren utmed Skyffelns 2, från Dalängsskolan till busshållplatsen Lunnelidsv/Espl. De tvingas nu ut på gatan och vi har vid flera tillfällen sett hur detta skapat en trafikfara. Är Projektlaget helt befriade från ansvar som vi andra har? Sen ägarskapet togs över är det illa skött, om man överhuvudtaget ens brytt sig om att sköta sin tomt och ta hänsyn till oss grannar som bor här nu. För det är väl en självklarhet för alla tomtägare?

Övriga, ej sakägare

Granne 1

Samråd 2023-09-08

Skrivelsen återges i sin helhet.

Ett förslag på garage i nedre plan samt 3 våningar och en fjärde vindsvåning är inte ett rekommenderat förslag för en byggnation på kvarteret Skyffelns 2. Ett radhus som är lägre smälter in på de resterande villorna, som ligger i kvarter Skyffelns. Det som kom ut i samband med att det skulle bli en nybyggnation var att det skulle byggas ett radhus, då ska man hålla sig till det beslut som visades då och inte hitta på annat under processens gång. Hur kan en detaljplan bara upphöra och inte gälla längre undrar man. Det ska väl fortfarande vara så att byggnationen smälter in i kvarteret Skyffelns. Man kan inte utgå efter den blivande byggnationen på kvarteret Skäran och säga bara att det ska smälta in, för det gör det inte på Skyffelns kvarter, det är ett fristående kvarter och där ska det vara låga byggnader, inte en byggnation med garage i bottenvåningen samt tre våningar och en vindsvåning som blir 16,0 meter i nockhöjd.

De som blir mest berörda av ett högt hus, är de två husen som ligger närmast den blivande byggnationen, särskilt Lilleskogsvägen 1. Att ha ett högt hus väldigt nära sin tomtgräns skymmer både utsikt, solljus samt att det blir insyn från det höga huset till de närliggande husen. Det är inte så roligt att folk ser rakt in i sitta privata hem, för så blir det när huset är högre än vad villorna är och att det finns fönster på gaveln mot Lilleskogsvägen 1. Solen kommer även att skymma de andra villorna som ligger strax intill på kvarteret Slagan. En hög bebyggelse kommer att skymma solen för Slagan 1. Det är ingen som vill ha ett högt hus framför sin villa, det tycker jag de ska tänka på som håller i projektet.

Sedan är det med pålningen som troligtvis kommer att bli vid byggnationen. Vem står för skador som kan uppkomma? Besiktning av närliggande husen skall göras innan byggnation påbörjas. Hur blir det för de som har jordvärme i intilliggande hus, kan det skadas vid pålning? Efter pålningen och byggnationen på Stenportskolan, så fick närliggande hus sprickor i sina hus. När husägarna hade kontakt med försäkringsbolagen så fick de till svar att de skulle haft en besiktning innan byggnationen påbörjades. Därför är det självklart att kommunen/Projektlaget skall stå för besiktning av närliggande hus på kvarter Skyffelns och kvarter Slagan, innan byggnationen påbörjas. Fastighetsägarna skall **inte** stå för kostnad av besiktningen av husen.

Sedan gjordes en mätning i Slagan1 för buller och vibrationer. När vi blev kontaktade från kommunen så skulle det gälla på Esplanaden och även den nya byggnationen på Skyffelns och Skäran. En man från Göteborg kom och satte upp mätare inomhus och en på utsidan av huset. De skulle mäta buller och vibrationer, utan och med farthinder i gatan på Esplanaden. De fick komma och ta bort farthindren redan andra dagen för det blev sådana vibrationer inne i huset av att de tunga fordonen, som körde på Esplanaden utanför Slagan 1. När jag talade om det för Judit Ernvik och jag mailade henne den rapport som jag hade fått av Bengt Göran Nilsson, så gällde det inte längre bebyggelsen utan bara Esplanaden. Man undrar varför det ändras så mycket under tidens gång, man ska väl hålla sig till sanningen och inte hitta på något annat. För vi hade fått den informationen att det skulle gälla både bebyggelsen och Esplanaden. Sedan undrar man ju om det nu har tagits tre prover på jord och sand på Skyffelns 2 och det inte varit något anmärkningsbart. Hur kan detta vara möjligt när en bensinstation har legat där i så många år. Vart på området togs proverna? Togs de där pizzerian låg? Eller togs det något prov där bensinmackarna stod och påfyllningsrören till tankarna? Någon förorening måste ju proverna visa.

Sektor samhälls bemötande på inkomna synpunkter från sakägare 1 och 2 samt granne 1:

Processen att ta fram en detaljplan, förändringar av utformning och omfattning

Processen att ta fram en detaljplan regleras av Plan- och bygglagen (PBL) och följer en strikt handläggnings-, samråds- och politisk beslutsprocess. Denna process innebär att detaljplanen ska samrådas med myndigheter, sakägare och andra berörda vilket sker vid minst två tillfällen, samråd och granskning.

Länsstyrelsen har tillsynsansvar över detaljplanen. När kommunen har fattat beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan ska länsstyrelsen besluta om planen ska överprövas eller inte. De statliga och mellankommunala intressen som länsstyrelsen har tillsyn över kallas länsstyrelsens ingripandegrunder. Dessa är:

- *ett riksintresse enligt miljöbalken inte tillgodoses*
- *regleringen av sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt*
- *en miljökvalitetsnorm enligt miljöbalken inte följs*

- strandskydd enligt miljöbalken upphävs i strid med gällande bestämmelser
- en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion (PBL 11 kap. 10–11 §§)

Genom inkomna synpunkter och nya fakta och förutsättningar som framkommer under arbetet med detaljplanen kan utformning och omfattning komma att förändras. Planhandlingens illustrationer på byggnaders placering och utformning är alltid ett exempel på en illustration eftersom detaljplanen ofta bara styr delar av utformningen och inte i detalj. Det är en avvägning av hur styrande eller flexibel en detaljplan ska vara, men utgångspunkten i PBL är att, "en detaljplan inte får vara mer detaljerad än som behövs med hänsyn till planens syfte" (4 kap 32§ PBL).

Den slutliga delen i detaljplaneprocessen är då detaljplanen antas genom ett politiskt beslut, i detta fall Kommunfullmäktige. Efter tre veckors besvärstid kan planen vinna laga kraft om ingen överklagan skett.

Avvägning mellan allmänna och enskildas intressen

Vid planläggning görs en prövning av markens lämplighet för ett visst ändamål, i detta fall bostäder och underjordiskt garage med mera. Olika allmänna intressen, exempelvis naturvärden, kulturmiljövärden, infrastruktur, energiförsörjning och ekonomi vägs mot varandra samt mot enskilda intressen som kan beskrivas som "rättigheter man har som markägare eller granne". Vid konflikter mellan olika intressen ska enligt PBL företräde ges till de intressen som medför en långsiktigt god hushållning med naturresurser. Hänsyn ska också tas till miljö- och riskfaktorer som buller, luftföroreningar, markföroreningar, markradon, skred, ras- och översvämningsrisker med mera.

Ett genomförande av denna detaljplan bedöms ge ett positivt tillskott av bostäder i en central del av Lidköping vilket är ett allmänt intresse och målsättning i kommunens översikts- och stadsutvecklingsplan.

Genomförandet innebär även förtätning av staden i en sammanhållen och resurseffektiv bebyggelsestruktur där jordbruksmark och stadsnära skogar så långt som möjligt kan bevaras. Bedömningen är att detaljplanen kan innebära måttliga konsekvenser för omkringliggande fastigheter genom en förändrad närmiljö. Sektor samhällens bedömning är att ett genomförande av planen inte innebär någon betydande olägenhet enligt den mening som avses i 2 kap. 9 § PBL. "Planläggning av mark och vattenområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk, skyltar och ljusanordningar enligt denna lag får inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket, skylten eller ljusanordningen kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt".

Sektor samhällens samlade avvägning är att det allmänna intresset av tillkomsten av nya bostäder väger tyngre än de eventuella konsekvenser som förtätningen kan komma att innebära för omkringliggande enskilda fastigheter.

Vad en detaljplan INTE reglerar?

Alla planbestämmelser som används i en detaljplan måste ha stöd i plan- och bygglagen och i Boverkets föreskrifter om detaljplan. Det måste också tydligt framgå av planbestämmelsen vad som regleras.

Flera av de synpunkter som framförs vid samråd och granskning styrs inte av detaljplanen utan handlar exempelvis om frågor mellan grannar eller detaljplanens tekniska genomförande. Alternativt styrs det av andra lagar och regler till exempel byggregler och trafikföreskrifter.

Bostäders upplåtelseform och ägande är sådant som inte regleras av detaljplanen, inte heller utbyggnadstakten för bostäderna. Detsamma gäller skötseln av sin tomt med plattor mot tomtgräns och staket samt snöröjning vilket är fastighetsägarens ansvar.

Avseende rivning respektive byggnation inom staden detaljplanelagt område ska rivningslov respektive bygglov inom kommunens försorg säkerställa att åtgärden utförs med erforderliga kontroller och enligt gällande regler.

Hur länge gäller en detaljplan?

En detaljplans genomförandetid, som framgår på plankartan och i planbeskrivningen anger den tidsrymd inom vilken en detaljplan är tänkt att genomföras. Genomförandetiden ska enligt PBL bestämmas till mellan fem och femton år. Innan genomförandetiden har gått ut får planen inte ändras, ersättas eller upphävas mot berörda fastighetsägares vilja. Denna detaljplan har en genomförandetid om fem år.

Oavsett genomförandetiden fortsätter en detaljplan att gälla tills dess att den ändras eller ersätts av en ny. I detta fall ersätts delar av två stycken detaljplaner, nummer 169 (del inom Esplanaden) och 198 (Skyffelns 2) av en ny detaljplan.

Planeringsunderlag, utredningar

Flera olika utredningar tas fram som ligger till grund för avvägningar och beslut gällande markens lämplighet samt för detaljplanens omfattning och utformning. Det är en avvägning hur många och hur omfattande utredningar som behövs. Sektor samhälle anlitar tekniska konsulter som utför utredningarna enligt lagkrav och beprövade rutiner.

Utförd geoteknisk undersökning är en översiktlig kartläggning. När detaljprojektering för exploateringen görs kan undersökningspunkterna behöva förtätas beroende på placering, omfattning och utformning av byggnader. Utförd miljöteknisk markundersökning visar inga föroreningar. Uppstår misstanke om förorenad mark under entreprenadarbeten ska tillsynsmyndigheten (Lidköpings kommun, miljö och hälsa) kontaktas och en ny bedömning göras.

Genom Länsstyrelsens tillsynsansvar i hela planprocessen bevakas att ny bebyggelse inte blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Sektor samhälle bedömer att erforderliga utredningar utförts och att befintligt planeringsunderlag är betryggande utifrån människors hälsa och säkerhet för fortsatt planläggning av området. Inga ytterligare utredningar eller analyser planeras för i nuläget. Samtliga utredningar finns tillgängliga på kommunens webb. www.lidkoping.se

Den vibrationsutredning (Trafiksäkerhet på Esplanaden vid Dalängsvägen, Afry, 2021-12-07) som nämns ovan utfördes i syfte att kartlägga och utreda behov av och förutsättningar för farthinder längs med Esplanaden och utgör inget underlag för denna detaljplan.

Gestaltning och omgivningspåverkan

Innevarande detaljplan är flexibel utifrån att det är möjligt att bygga ett flerbostadshus längs med Esplanaden med cirka 20 lägenheter i fyra våningar likväl som det är möjligt att bygga radhus med cirka 5 lägenheter. Båda alternativen ska visa hänsyn till och anpassas mot befintlig omkringliggande bebyggelse samt till ny bebyggelse på kvarteret Skäran.

Sektor samhällens arbete med gestaltungsfrågor i detaljplanering handlar till stor del om att ange och beskriva värdet och kvaliteten på den föreslagna nya bebyggelsen. De bedömningar som görs grundar sig på analyser av befintliga karaktärsdrag och värden i den befintliga miljön. Det kan handla om att både skydda värdebärande egenskaper i ett område men också att främja nya värden, på såväl strukturell nivå som på byggnads- och detaljnivå.

Genom föreslagna planbestämmelser avses byggnaders placering och volym samspela med omgivande bebyggelse och Lidköpings stadsbild som helhet. I detaljplanen regleras förutom högsta antal våningar och högsta nockhöjd också exempelvis att byggnader ska ha sadeltak i en bestämd takvinkel samt byggnaders placering längs Esplanaden och på tomt. Bilder som visas i planbeskrivningen är exempel på bebyggelsens utformning, liksom de "vita kuberna" som försöker visa husvolymernas omgivningspåverkan.

Även om inte kvarteret Skäran bebyggts enligt den nya detaljplanen ännu finns karaktärsdragen, med byggnadshöjder och placering av byggnader med mera, reglerade i detaljplanen. När tomterna längs Esplanaden färdigställts enligt detaljplanerna är ambitionen att byggnaderna ska samspela gestaltungsmissigt.

Avseende påverkan av skuggning från planerad ny bebyggelse på Skyffeln 2 visar utförd skuggstudie att bebyggelsen endast påverkar allmän platsmark och gata med undantag för viss morgonsol som skuggar del av fastigheten Skyffeln 1. Skuggstudien är framtagen utifrån största möjliga exploatering enligt detaljplanen (Balkonger och takkupor ej inräknade då de bedöms ha liten påverkan). Påverkan bedöms som liten då befintlig bebyggelse med tillhörande gårdsmiljöer kommer ha fortsatt god tillgång till solbelysta ytor under dygnet. Den påverkan gällande skuggning och insyn/utsikt som orsakas av den nya bebyggelsen bedöms som begränsade och acceptabla för boende inom ett stadskvarter.

Frågor om ansvar och kontroller vid pålningsarbete

Det är byggherren och entreprenören som ska bekosta, utföra och dokumentera besiktning av berört närområde vid markarbete som riskerar medföra vibrationer. Ett kontrollprogram, om omgivningspåverkan som omfattar närliggande byggnaders grundläggning och status samt intilliggande gator och ledningar, tas fram. Arbetet regleras genom "Svensk Standard" (SS 460 48 66, riskanalys, SS 02 52 11, vibrationsmätning pålning samt SS 4604860 2022, besiktning). Efter

avslutat arbete görs en synförrättning med uppföljning och kontroller där byggnaders status återigen kontrolleras.

Frågor gällande underjordiskt garage – placering av ventilation

Den tekniska lösningen för ett ventilationssystem i exempelvis ett underjordiskt garage bestäms vid detaljprojektering av byggnaden. Utformning och placering hanteras enligt PBL vid det tekniska samrådet, i bygglovsskedet. Utöver PBL har tillsynsmyndigheten (Lidköpings kommun, miljö och hälsa) tillsyn över ärendet så att hänsyn till omgivningen säkerställs. Enligt kommunens bygglovhandläggare är ett ofta förekommande sätt att lösa ventilation från underjordiska garage att leda ventilationen via byggnaden och ut på taken för minsta möjliga påverkan för närboende.

Synpunkter som framförs av sakägare 1 och 2 samt granne 1 föranleder ingen ändring av planhandlingen.

Justering av planhandlingarna

Efter samrådet som varade mellan den 9 juni och 17 september 2023 har planhandlingarna reviderats och kompletterats i enlighet med inkomna yttranden. Även mindre redaktionella ändringar har inarbetats i planhandlingarna.

Revideringar i plankartan och illustrationskartan efter samråd

- Planområdet har utökats till att omfatta del av gatumarken, Esplanaden, längs hela fastigheten Skyffeln 2.
- Balkonger tillåts skjuta ut 2,3 meter över korsprickad mark.

Revideringar i planbeskrivningen efter samråd

- Planbeskrivningens samtliga kapitel har övergripande reviderats utifrån att planområdet har utökats till att även omfatta del av gatumarken, Esplanaden, längs hela fastigheten Skyffeln 2.
- Skuggstudien har reviderats till överensstämmelse med angivna byggnadshöjder.
- Detaljplanens syfte har kompletterats till att även omfatta Esplanadens omgestaltning.
- Ny rubrik 4.6.2 Risk för översvämning
- Ny rubrik 4.9.2 Esplanaden
- Ny rubrik 6.1.4 Omgestaltning av Esplanaden
- Ny rubrik 6.4.3 Översvämning

Utöver detta har mindre redaktionella ändringar inarbetats i planhandlingarna. Inga ändringar har utförts efter granskningen.

Ändringarna av förslaget bedöms inte vara väsentliga. Ny granskning enligt 5 kap 25 § PBL erfordras därför inte.

Ställningstagande och förslag till beslut

Synpunkter som framförts på detaljplaneförslaget har bemötts och delvis tillgodosetts.

Följande bedömda sakägare har framfört synpunkter som inte tillgodosetts fullt ut enligt framfört önskemål:

Sakägare 1 och 2

Synpunkterna handlar i huvudsak om att sakägarna motsätter sig:

- Hur planprocessen utförts.
- Föreslagna flerbostadshus.
- Föreslagen högsta byggnadshöjd.
- Utförda utredningar bedöms vara otillräckliga och/eller ses inte som tillförlitliga.

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta detaljplanen.
2. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta godkänna den redovisade exploateringskalkylen. Investerings- och driftkostnader hanteras i ordinarie process för strategisk plan och budget.
3. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna upprättat exploateringsavtal och uppdrar till chef Område tillväxt att underteckna detta.

Beräknat antagande

Kommunfullmäktige beräknas anta detaljplanen den 26 februari 2024.

LIDKÖPINGS KOMMUN
Sektor samhälle

Marie-Anne Eriksson
Planarkitekt
0510-77 11 59

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Saeid Erfan
Planhandläggare
010-224 47 94
Saeid.Erfan@lansstyrelsen.se

Yttrande
2023-09-13

Diarienummer
402-22512-2023

Sida
1(2)

Lidköpings kommun
Ert Dnr: SBN 2023/208
kommun@lidkoping.se
Judit.Ernvik@lidkoping.se

Samrådsyttrande över förslag till detaljplan för Skyffeln 2 i Lidköpings kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade april 2023 för samråd enligt 5 kap. 11 plan- och bygglagen (PBL 2010:900),

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Kommunen behöver bearbeta fråga som berör översvämning till följd av skyfall. Vid behov ska lämpliga åtgärder säkerställas i planförslaget.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör översvämning till följd av skyfall måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande av en detaljplan enligt förslaget inte kommer att prövas.

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder redovisar Länsstyrelsens synpunkter vilka ska uppfyllas för att det antagna planförslaget inte ska riskera överprövning. Råd och synpunkter handlar om anvisningar för att planförslaget ska uppfylla lagstiftningens krav.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

Översvämning i samband med skyfall

Kommunen redovisar en tidigare utförd skyfallskartering som visar att planområdet inte omfattar någon lågpunkt idag men att vattensamlingar kan ske på gator med besvärad framkomlighet som följd. Framkomlighet till bostäder i händelse av översvämning är en viktig del av lämplighetsprövningen, därav bedömer Länsstyrelsen att kommunen behöver utveckla hur framkomligheten säkerställs. Notera att frågan inte är avgränsad till räddningstjänstens insatsmöjligheter utan avser att boende ska ha möjlighet att ta sig till och från byggnaden även vid skyfall.

Vidare konstaterar Länsstyrelsen att planen möjliggör ett underjordiskt garage. Kommunen behöver beskriva hur ett skyfall påverkar ett sådant garage. Om kommunen identifierar åtgärder som är nödvändiga för att göra bebyggelsen (inklusive garage) lämplig, behöver kommunen beskriva hur dessa säkerställs.

Råd enligt PBL och MB

Enligt 5 kap 14 § PBL är en av Länsstyrelsens uppgifter under samrådet att särskilt ge råd om tillämpningen av 2 kapitlet PBL och bestämmelserna i lagen i övrigt om det behövs från allmän synpunkt.

SGI:s synpunkter

Statens geotekniska institut (SGI) har lämnat ett yttrande daterat 2023-08-30. SGI har inga invändningar mot planförslaget. Vi håller med SGI och har inget att tillägga.

Undersökningssamråd

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning om att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Kommunen behöver därför inte ta fram en strategisk miljöbedömning.

De som medverkat i beslutet

Företrädare för Miljöskyddsavdelningen och Samhällsavdelningen har bidragit till beredningen av detta yttrande. Detta yttrande har handlagt och beslutats av planhandläggare Saeid Erfan.

Saeid Erfan

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia (utan bilaga)

Statens geotekniska institut (SGI)

Länsstyrelsen/

Miljöskyddsavdelningen, Carina Nyhammer

Samhällsavdelningen, Mattias Svanström

Chef för Plan och byggfunktionen, Nina Kiani Janson

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Saeid Erfan
Planhandläggare
010-224 47 94
Saeid.Erfan@lansstyrelsen.se

Granskningsyttrande
2023-12-21

Diarienummer
402-47458-2023

Sida
1(1)

Lidköpings kommun
Ert diarienummer: SBN 2023-208
kommun@lidkoping.se

Granskningsyttrande över förslag till detaljplan för Skyffeln 2, Lidköpings kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade november 2023 för granskning enligt 5 kap. 11 plan- och bygglagen (PBL 2010:900)

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att planförslaget kan accepteras och därför inte kommer att prövas av Länsstyrelsen om det antas.

Motiv för bedömningen

Länsstyrelsen befarar inte att:

- Riksentresse kommer att skadas påtagligt
- Mellankommunal samordning blir olämplig
- Miljökvalitetsnormer (MKN) inte följs
- Strandskydd upphävs i strid med gällande bestämmelser
- Bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion

Synpunkter på granskningshandling

Kommunen har beaktat våra synpunkter avseende översvämningens risk som lämnades i vårt samrådsyttrande.

De som medverkat i beslutet

Företrädare för Samhällsavdelningen har bidragit till beredningen av detta yttrande. Detta yttrande har handlagts och beslutats av planhandläggare Saeid Erfan.

Saeid Erfan

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Länsstyrelsen/
Samhällsavdelningen, Dea Ternström
Funktionschef Plan och bygg, Nina Kiani Janson

Lidköpings kommun
samhalle@lidkoping.se

YTTRANDE I ÄRENDE LM2023/030250

DATUM: 2023-08-31 **ERT ÄRENDE:** DNR. SBN 2023/208
KOMMUN: LIDKÖPING **LÄN:** VÄSTRA GÖTALANDS LÄN
SKEDE: SAMRÅD

Detaljplan för Skyffeln 2

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade mars 2023) har följande noterats:

Delar av planen som bör förbättras

ANGE GENOMFÖRANDETIDEN I ANTAL ÅR I STÄLLET

Genomförandetiden bör i anges i antal år i stället för i antal månader. Enligt 4 kap. 21§ PBL ska genomförandetiden bestämmas till mellan 5 och 15 år. Att ange genomförande tiden i antal månader gör detaljplanen mer otydlig och svårare att förstå.

I de nationella specifikationerna som gäller för digitala detaljplaner vilka ska laddas upp till Nationella geodataplattformen NGP anges visserligen att genomförandetiden ska anges i antal månader i NGP. Vid utformningen av specifikationerna var dock avsikten att:

- genomförandetiden i planbestämmelsen och i planbeskrivningen även i fortsättningen ska anges i antal år och
- omvandlingen från antal år till antal månader ska ske i det dataprogram som kommunen använder för att skapa detaljplanen och ladda upp informationen till NGP.

KONTROLLERA FASTIGHETSGRÄNSER AV VIKT FÖR PLANLÄGGNINGEN MED 0,025 METERS LÄGESOSÄKERHET

I planförslaget finns det användnings- eller planområdesgränser i samma läge som fastighetsgränser som är inlagda i den digitala registerkartan med mycket god lägesosäkerhet (0,025 meter). Denna lägesosäkerhet kan dock vara missvisande och det är möjligt att dessa fastighetsgränser inte har kontrollmätts när lägesosäkerheten sattes.

Vid övergången mellan referenssystemen RT 90 och nuvarande SWEREF 99 transformerades nämligen tusentals gränspunkter över hela landet utan kontroll i fält. Dessa fick lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter. Det har i efterhand visat

sig att många av dessa punkter till exempel i områden med lokala stornät kan ha god ”intern” lägesosäkerhet, men inte ligga rätt i förhållande till SWEREF 99.

Lantmäteriet uppmanar därför kommunen att vara extra uppmärksam vid planläggning av områden där det förekommer gränser med just lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter, och vid behov kontrollmäta sådana gränser. Lyssna gärna på avsnitt 2 av Positionspodden från Geoforum Sverige där bland annat frågor om svårigheten med att vara säker på den angivna lägesosäkerheten diskuteras. [Du hittar podden till exempel via denna länk.](#)

Delar av planen som skulle kunna förbättras

(Under denna rubrik redovisas synpunkter som inte direkt ligger inom Lantmäteriets lagstadgade bevakningsområden, men som enligt Lantmäteriet skulle förbättra detaljplanen.)

BYGGNADSHÖJD BÖR HELST INTE ANVÄNDAS

I detaljplanen finns en planbestämmelse där begreppet byggnadshöjd används. Lantmäteriet vill tipsa om att Boverket rekommenderar att höjd på byggnadsverk endast i undantagsfall ska regleras med begreppet byggnadshöjd. Detta beror på att det i rättspraxis finns olika tolkningar av begreppet. När byggnadshöjd används kan lovprövningen försvåras och leda till svårförutsedda resultat. Boverket förordar i stället i första hand att totalhöjd eller nockhöjd används eller möjligen takfotshöjd. [Läs gärna mer om detta på sidan om ”Höjd på byggnadsverk” i PBL Kunskapsbanken.](#) I Boverkets föreskrifter BFS 2020:5 finns totalhöjd och nockhöjd som egna kategorier medan andra begrepp för att reglera höjd på byggnadsverk registreras i en gemensam kategori för övrigt och blir därmed svåra att följa upp vid övergripande analyser av till exempel outnyttjade byggrätter.

För Lantmäteriet

Elin Wikensten

Elin Wikensten

Kopia till:

vastragotaland@lansstyrelsen.se

Läs hur Lantmäteriet hanterar dina personuppgifter på vår webbplats www.lantmateriet.se/personuppgifter, eller genom att kontakta kundcenter på 0771-63 63 63 eller kundcenter@lm.se

Yttrande

Datum	Diarienummer
2023-08-30	5.2-2306-0797
	Er beteckning
	402-22512-2023

Länsstyrelsen i Västra Götaland

Detaljplan för Skyffeln 2 i Lidköpings kommun

Yttrande över samrådshandling

Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad detaljplan. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår inte i vår granskning.

Underlag:

1. Plankarta och illustrationskarta, daterade mars 2023
2. Planbeskrivning, daterad april 2023
3. Skyffeln 2, Lidköpings kommun, Geoteknisk undersökning, Geoteknisk rapport, Mitta, 2022-09-08
4. Översiktlig miljöteknisk markundersökning av Skyffeln 2, Lidköpings kommun, Ensucon AB, 2022-05-17

Bakgrund och förutsättningar

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för nya bostäder på fastigheten Skyffeln 2 belägen i centrala Lidköping. Fastigheten har tidigare inrymt restaurang och biltvätt, som nu är rivna.

Geologiska och geotekniska förutsättningar

Området är plant och i dagsläget helt hårdgjord samt är beläget i ett befintligt bostadsområde. Planområdet ligger 350 m från en mindre bäck och mer än 1 km från Vänern och Lidan.

Enligt SGU's jordartskarta består det översta jordlagret i området av sand och fältundersökningar [3] inom planområdet visar huvudsakligen silt och lera med ca 30 m mäktighet.

Yttrande

Datum

2023-08-30

Diarienummer

5.2-2306-0797

SGI:s synpunkter

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. En redogörelse för planområdets och angränsade områdens geotekniska förutsättningar med tillhörande utredningar och planbestämmelser finns beskriven för aktuell detaljplan.

Geoteknisk utredning

Enligt genomförd geotekniska utredning [3] bedöms släntstabiliteten vara tillfredställande, dock bör planering av schakter utföras i samråd med geotekniker. SGI har inga invändningar mot denna bedömning.

Planbeskrivning

Resultatet från den geotekniska utredningen har inarbetats i planen [1, 2] på fullgott sätt.

Sammanfattning

SGI har ingen erinran mot planförslaget.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Maria Kristensson, efter föredragning av geoteknikern Carolina Sellin.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Maria Kristensson

Carolina Sellin